

Monikielisyys on kouluissa arkipäivää, mutta kielitietoinen opetus edelleen ontuu

Toimittaja Sara Palmroos

Miten maahanmuuttajataustaisten nuorten kiinnittymistä suomalaiseen yhteiskuntaan voidaan tukea? Tampereen ja Jyväskylän yliopistoissa on käynnissä opetus ja kulttuuriministeriön rahoittama VOITTO-tutkimushanke, joka seuraa maahanmuuttajataustaisten oppilaiden kiinnittymistä muuhun kouluuyhteisöön. Vastuu kieli- ja kulttuuritietoisesta kasvatuksesta jakautuu tällä hetkellä epätasaisesti yksittäisille opettajille, vaikka monikielisyyden huomiointi kuuluisi koko koululle johdosta alkaen.

Monikielisyyteen liittyy koulussa esimerkiksi erilaisia ennakkoasenteita. Väitöskirjatutkija Iida Kallio.

Iida Kallio

Kaiken semmoisen koulukulttuurin ja sen koulun toimintakulttuurin taustalla vaikuttaa sellaisia ehkä tiedostamattomia asenteita siitä, että miten niiden asioiden pitäisi olla. Että esimerkiksi välillä kuulee puhuttavan siitä, että oppilailla ei ole kielitaitoa. Tai, että siinä kohtaa, kun oppilas tulee sieltä valmistavasta opetuksesta, mitä hän käy vuoden, niin integroituu sinne yleisopetuksen. Että siinä jotenkin odotetaan, että nythän on niinku suomen kielen tai ruotsin kielen osalta niinku valmis.

Toimittaja Sara Palmroos

Kallion mukaan yhteiskunnallisissa rakenteissa ei ylipäätään ole huomioitu monikielisyyttä riittävän hyvin. Kielitietoista kasvatusta voitaisiin esimerkiksi painottaa opettajankoulutuksessa nykyistä enemmän. Nykyään muun muassa aineenopettajat joutuvat soveltamaan itselleen sopivia oppimateriaaleja, sillä niitä ei aina ole koulussa tarpeeksi.

Iida Kallio

Paljon niin kun opettajilta tulee sitä viestiä, että he haluaisi tehdä tän asian eteen paljon. Mutta heillä ei ole tavallaan resursseja siihen, että niitä vaaditaan niinku koulun ulkopuolelta. Paljon on noussut voittohankkeessa esiin se, että miten iso puute kielitietoisista oppimateriaaleista.

Toimittaja Sara Palmroos

Kallion sekä tutkijatohtori Elisa Revon mukaan monikielisyyttä pitäisi arvostaa yhteiskunnassa enemmän ja se tulisi nähdä oppimisen voimavarana. Heistä on tärkeää, että koulutusta kehitettäisiin jatkossakin yhdenvertaisemmaksi kaikista taustoista tuleville.

Elisa Repo

Yleensä sinne rekisteriin saa merkittyä vain yhden äidinkielen. Niin sekin olisi aika hieno asia, että se olisi näkyvä siellä, että jos on useampia kieliä.

Iida Kallio

Ehkä just se, että kun puhutaan kielitaidottomista, niin se matka siihen, että puhuttaisiin monikielisistä ja nähtäisiin ja arvostettaisiin sitä niinku koko kielellistä repertuaaria. Niin siihen kyllä ehkä on vielä matkaa. Mutta niinku Elisa tässä mainitsi, niin on havaittu paljon semmoisia hyviä käytäntöjä millä voidaan tulevaisuudessa edistää sitä.